

Pojedini brojevi:

U Beogradu i u krajevima zapadno od...
U Hrvatskoj, Slavoniji, Dalmaciji...
U ostalim krajevima Austro-Ugarske...

Mjesečna pretplata:

U Beogradu i u krajevima zapadno od...
U Hrvatskoj, Slavoniji, Dalmaciji...
U ostalim krajevima Austro-Ugarske...

Uredništvo: BEGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje pretplate: Topličin vanak broj 21. Telefon broj 25.
Primanje oglasa: Kneza Mihajla ul. broj 33. Telefon broj 248.

Ratni izvještaji.

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 12. decembra.

Istočno bojište:
Prekid borbe.

Talijansko bojište:
Između Breno i Piave postigli smo uspjehe u mjesnim borbama.

Načelnik glavnog stožera.

Njemački večernji izvještaj.

Kb. Berlin, 12. decembra.

Zapadno bojište:
Front prijestolonasljednika Rupprechta bavarskog.

Borbena djelatnost zadržavala se u uskim granicama.

U mjesecu novembru iznose neprijateljska gubitci na njemačkim frontovima 22 ukotovljena balona i 205 letjelica, od kojih je 85 svađeno iz naših požarija, a ostalo s onu stranu neprijateljskih položaja. Mi smo izgubili u borbi 60 letjelica i 2 ukotovljena osmatračka balona.

Istočno bojište:
Nema ništa novog.

Mačedonsko bojište:
Nema većih borbi.

Talijansko bojište:

Na pojedinih odsjecima između Breno i Piave razvile su se mjesne borbe, u kojima smo zarobili nešto neprijateljskih vojnika.

Prvi zapovjednik glavnog štapa pl. Ludendorff.

Napisao prof. Heinrich Friedjung — Beč.

Budućnost Srbije.

I ako pažljivo oko ne može da uoči izlaza svjetskom ratu, ipak je toliko izvjesno, da će balkansko Poluostrvo ostati u uskoj vezi sa središnjim vlastima. Ako je i bilo kakve sumnje, to je i sam ostatak morao nestati u toku ruske revolucije. Time je ujedno i glavnom odlučeno, da će Srbija pripadati uz središnje vlasti, bez obzira na to, hoće li ova zemlja dalje postojati kao samostalna država ili ne. Pobjedilac ima dužnost, da pravično ocijeni, šta je dobro za srpski narod, a ne da dopusti, da narod ispašta za ono, šta je prema Austro-Ugarskoj zgriješio kralj sa svojim savjetnicima. Priključenjem Srbije Podunavskoj monarhiji dolazi do ispunjenja želja srpsko-hrvatskog naroda za narodno ujedinjenje. Čak ako Srbija i ostane nezavisna, ona će biti u tijesnoj političkoj i ekonomskoj vezi sa Habsburškom državom, tako, da će skoro svi Srbo-Hrvati doći do jedinstva. Ovo je tačka, gdje srpski narod poslije svih teških

nevolja i krvavih gubitaka za pravo dobija u ratu. Habsburška kuća može mu dati sasvim druga jamstva za duhovni i ekonomski razvitak, nego li njegove nesrećne narodne dinastije.

Poslije pripojenja Bosne i Hercegovine bila je Austro-Ugarska zasicena. Tek velikosrpske maštarije primorale su monarhiju, da ponovo zasjedne za stol. Vračajući dobrovoljno Sandžak, Aehrenthal je dao dokaza, da se bečki kabinet odriče uvećanja države „iza Mitrovice“ prema Solunu. Kralj Milan je imao dobro političko oko, kad je preporučivao svome narodu priključak na Podunavsku monarhiju, pošto bi Srbija između nje i svog bugarskog suparnika mogla biti smrvljena. Protivno tome nastavlja je kralj Petar pustolovine svoga izgnaničkog života, upuštajući se u osvajačke ratove ne samo sa Turskom i Bugarskom, nego i sa Austro-Ugarskom. Mnogo se govori o duševnoj živosti, vojničkoj vrijednosti i ostalim dobrim osobinama srpskog narodnog karaktera. Neka bude i tako! Ne treba poraženog neprijatelja opadati i umanjivati mu vrijednost. Ali jedno je nedostajalo ovom narodu i njegovim vodjama: tačno shvatanje mjere za ono, što je geografski i politički moguće. Po stilu i primjerima srpskih junačkih pjesama iz turskog doba ne može se stvarati politika. Pjesnik može pustiti maha svojoj mašti, rodoljub, političar, mora je ukrotiti. Kralj Petar i njegov sin Aleksandar, Pašić i Protić bili su kovači nesreće svoje zemlje. Sa srpskim narodom kao takvim treba pobjedilac da postupa plemenito, ali kuća Karađorđevića iskopala je sama sebi grob. Bila bi samo jedna don quichotterija, kad bi bečki kabinet rekao: ustani i živi opet!

Ako se misli samo na vojničku sigurnost Podunavske države, onda bi bilo poželjno potpuno priključenje. Ako ne ostane samo država, nego bude imala i svoju vojsku, onda će se time htjeti poslužiti fanatizmu, a tu će ih pomagati engleski i talijanski novac. Ako bude anektovana, biće dovoljno i manje posade na cijelom području. Politički-razbojničke družine lako će se iskorjeniti. Tako bi bilo, kad bi Njemačka i Austro-Ugarska diktovale ono, što bi htjele. Medjutim one imaju da računaju sa voljom ostalih velikih sila. Moraće se čuti, šta naročito predlaže Rusija.

Medjutim postoji minimum, od koga središnje vlasti ne bi smjele ništa popustiti. Čak i potpuno samostalna

Srbija mora ostati u što tješnoj vezi sa Austro-Ugarskom. Država se može uspostaviti, ali ne i vojska. Potpuno raspuštanje srpske vojske učinilo bi militarizmu kraja barem u ovom kraju zemljine površine. Mogu li što ljepše zamisliti engleski i američki pacifisti? Moglo bi se srpskom narodu staviti takode na volju da bira: ili uklanjanje stalne vojske ili njenu potčinjenost austrijskom caru i ugarskom kralju. Kad bi o tome riječavalo narodno predstavništvo, ono bi se bez sumnje odlučilo za prvo. Za održanje reda u zemlji dovoljna je žandarmerija. Za ovu odluku učinila bi monarhija Srbiji dragocjen poklon, i to dozvolom izvoza njenih zemaljskih proizvoda, naročito stoke na sjever. Dalje sa glupim carinskim ratom protiv malog susjeda! Da li je bolje potpuno carinski savez ili nastavljajanje umjerene carine, to će se tek vidjeti. Samovoljno postupanje agrarnih egoista u Austriji i Ugarskoj ne smetati državničke osnove. Ako se srpskom seljaku ne oduzima sin u vojsku, i smije li on izvoziti u Austro-Ugarsku svoje zemaljske proizvode, onda je on u izvanredno povoljnom položaju. Njega neće onda više privlačiti čar velikosrpske politike.

Ako se ovih držite misli, to znatno opada prepirka o tome, da li Srbiju treba anektovati ili samo priključiti. Uvijek je bilo štetno, kad se neko držl ukorjenjenih formabnosti, pa se tada zaletu u dilemu. U „ili — ili“ ima često štamparskih grješaka, pošto između prividnih protivnosti redovno ima prijelaza. Eto, može se uspostaviti srpska država, a da joj se uskrate sredstva za borbu protiv Habsburške monarhije. Tim načinom riješava se i to pitanje, treba li Podunavska država mostobran Beograd—Smederevo, zah-tjev, koji se na tome osniva, što bi se uvijek moralo ponovo boriti za prijelaz preko širokih južnih pograničnih rijeka. Ako Srbija više ne bude vojnička država, ako njene baterije ne stoje više u beogradskoj tvrđavi, niti na dominantnim položajima Avale, onda Austro-Ugarska ne treba zemljišta južno od Save. Moglo bi se samo zadržati izvjesno pravo posade, barem za nekoliko godina. Sistem razoružavanja Srbije mogao bi se uostalom primijeniti i u Belgiji. Ako Beograd i Antwerpen ne budu više kapije, kroz koje bi mogao upasti neprijatelj u srednju Evropu, onda bi mogli opet dobiti svoju samostalnost.

Ako u Srbiju dodje kakva nova di-

nastija, onda ne treba činiti novu pogrješku, pa u Beograd premjestiti gospodara crnih brda. Ni u kom slučaju ne smije se trpjeti sjedinjenje Srbije i Crne Gore. Inače bi se stvorilo ponovo kvasac za neprijateljsku Veliku Srbiju. Ako se dopusti, da se Petrovići vrate na Cetinje, — pod istim pogodbama, kakve su potrebne u Srbiji, — onda se svakojako moraju ograničiti na njihova brda. Razumije se samo po sebi, da im se Lovćen ne može vratiti, da Kotor ne bude više u opasnosti. U svakom doba preporučivalo se, da se među neprijatelje gurne klin; bio bi grijeh protiv zdrave politike, da se Srbija i Crna Gora sjedine. Takva besmislica ne bi se smjela ni pojaviti.

Ovo bi bio kolorit buduće vojničke, političke i trgovačke konvencije između Austro-Ugarske i Srbije. U ova tri pravca treba postići sporazum, inače bi Srbija mogla biti samostalna, samo pod drugom dinastijom. To bi još uvijek bila veća samostalnost, nego ona, što je ima Ugarska pored Austrije, ili Bavarska u Njemačkoj carevini. Obim bi joj bio doduše mnogo manji, pošto prema ugovoru između Austro-Ugarske i Bugarske kralj Ferdinand ima da dobije Mačedoniju i oblast istočno od Morave. To su samo lijepe fraze neprijateljskih državnika, da se i malim narodima daje pravo samoodređenja. Svjetski rat će na svaki način dati obratan rezultat: veliki će upotrijebiti male kao predmete za odštetu. Za stolom u konferenciji stvorit će velike sile zaključke o sudbini srednjih i malih država. Na Balkanu će biti ono, što utanače Njemačka, Austro-Ugarska i Bugarska. Pojednostiti na balkanskom poluostrvu odredit će se tek na mirovnom kongresu, ali u glavnom ne može se ništa više izmijeniti. Jedan balkanski savez već se stvara. U njemu su Podunavska država, Bugarska i Turska. Ove tri sile morade biti u zajednici za odbranu i bez naročitih paragrafa saveznih akata, zbog slavnog rezultata borbe oko Dardanela, i zbog svladavanja Srbije. Srpski će narod na svaki način spadati u ovaj sistem jugoistočnih država. Ako pristane, biće primljena kao drug, čije će duševno i političko blagostanje, kao i unutrašnji mir u vezi sa monarhijom Habsburgovaca biti najbolje očuvani. Biće za njeno dobro, ako stupi u isti red sa Nijemcima Austrije, sa Magjarima, Poljacima i Hrvatima. Mi smo Srbima pokazali ostricu mača kao neprijatelji, kao prijatelji i braća biće nam dobro došli.

Pregovori za mir sa Rusijom.

Sadanji položaj.

(Naročiti brzolav „Beogradske Novine“.)
Beč, 12. decembra.

O sadanjem položaju pregovora s Rusijom sazna se s mjero-davne strane, da su se obostrani izaslanici u svojim prvim razgovorima savjetovali o nacrtu primirja i sastavljanja. Ruski izaslanici su izjavili, da će taj nacrt podnijeti svojoj vladi i u tu svrhu su otputovali u Petrograd. Za to vrijeme je, kao što je već javljeno, utvrdjen prekid borbe, koji se završuje 17. t. m.

Komisija će se ponovo sastati 11. t. m., da se dalje posavjetuje o nacrtu ugovora. Za ove pregovore ostavljen je rok do istjeka prekida borbe.

Što se tiče držanja rumunjske vlade prema sporazumu, na koje su rumunjske čete pristale, o tome nema još pouzdanih vijesti, ali se može predpostaviti, da korak generala Čerbačeva nije učinjen bez znanja vlade u Jašu. S pogledom na položaj rumunjskih četa, koje kao što se zna ne drže stalno jedan dio fronta, nego su svuda pomiješane s ruskim četama, rumunjska vlada svakako neće imati drugi izbor, nego da pristane na ovaj neizbježni dogđaj.

Obri u raspoloženju zapadnih sporazumnih sila prema Rusiji?

(Naročiti brzolav „Beogradske Novine“.)
Stockholm, 12. decembra.

Prema petrogradskim vijestima opa-za se u sadanjem upravnim ruskim krugovima jaka težnja, da se izbjegne prekid sa sporazumnim silama i da se zapadne sile pobude da učestvuju u pregovorima za mir. Trocki pokušava da utiče na Englesku i Francusku.

U četvrtak su saveznički poslanici u Petrogradu imali sastanak, na kome je, kako listovi javljaju, poslanik Buchanan učinio saopštenja o odlukama pariske konferencije. Zapadne sile su, kako se vidi, riješile u konferenciji, da za sada izbjegnuto raskid sa Rusijom, a ako bi ustavotvorna skupština produžila početu mirovnu akciju, da u tim pregovorima uzmu učešća. Svakako će izostati svake represalije prema Rusiji. Te je odluke francusko poslanstvo saopštilo štampi, jednovremeno sa uvjerenjem o gotovosti za mirovne pregovore na osnovi, koja ne vrijedja dostojanstvo Francuske. S toga je Trocki ponovo pozvao saveznike, da učestvuju u pregovorima u Brest-Litovsku.

Podlistak.

Sv. Andrija -- 30. novembar (13. decembar.)

Za današnji dan, sv. Andriju, 30. novembar po st. k., vezani su važni događaji raznih godina u prošlosti Srbije i srpskog naroda. Vredno ih je ma i u kratko pomenuti.

Godine 1801. beogradski vezir Mustaj paša činio je sve što je mogao da razbojničkoj vladavini carevili odmoraka Janičara učini kraj. U tu svrhu on je Srbima davao mnoge olakšice, pa im je šta više dozvolio da nose i oružje. On je najzad u dogovoru s vodjina Srba utvrdio bio i plan, kako da satre Janičare. O tome svom planu je paša i pismeno izvestio portu, ali Janičari to pismo uhvate i odluče da pašu umore, a osim toga da iseku sve srpske knezove i druge ugledne ljude u narodu. U vojsci, koju je paša bio prikupio protiv Janičara, bilo je dosta Srba sa svojim starešinama. To je Janičare jako ogorčilo. Kad je veliki vezir beogradski ostao bio s malo vojske u gradu, Janičari uluče tu priliku, uvuku se u grad, udave velikog vezira i uzmu grad i vlast nad cijelom Srbijom. Glavni među njima koji su zauzeli grad beogradski bili su Mehmed-aga Fočić, Kučuk-Alija, Aganija (bosanac) i Mula Jusuf. Oni su bili vodje te bune, i nazovu se dahije. Ciljele Srbiju su oni podijelili na četiri dijela, a svaki je svoj deo podijelio opet svojim kabadahijama, bimbaz-

šama, buljubašama i subašama. Novi beogradski vezir Hasan paša bio je samo po imenu vezir, dahije su činile što su htele. Dahije su mnoge srpske knezove u raznim nahijama isekle na pravdi Boga i spremale se, da narod sa svim obezglave, a što ostane da isturče na silu.

Eto tako se stvorilo ono stanje, protiv kog je buknuo ustanak u januaru 1804. godine.

Nije prošlo ni nekoliko dana, a dahije su uvidile da su zlo uradile i odmah su pokušale da pregovorima zaustave dalji ustanak i da raju kako god umire. Videći da od pregovora neće biti nikakvog uspjeha, dahije se riješe da ustanak silom uguše. Marta mjeseca 1804. krene se iz Beograda sa svojom vojskom Kučuk Alija i pre-dre do Jagodine, ali ga tu Srbi dočekaju, potuku, i on se vraća u Beograd.

Kad ni oružana sila nije pomogla, onda su dahije umolile susjedna austrijsku vlast da posreduje, ne bi li se Srbi umirili. U tu svrhu bio je 28. aprila (10. maja) sastanak u Zemunu kod generala barona Zeneja. Na tom sastanku su od strane Srba bili između ostalih: prota Mateja Stevanović (Nenadović), Janko Katić, Sima Marković, Mladen Milovanović, prota Aleksa Lazarević, Radoje Trnavac, Rista Radović, i drugi vidjeniji ljudi iz naroda. Od Turaka su bili predjašniji muhasil Sulejman-aga, tadanji muhasil i djumrukdzija Ibrahim-aga, Ibrahim-beg, Janičari: efendija Fočić, kadija beogradski Rüstem-efendija, i mnoge erlije i starješine beogradske.

Na tom sastanku su Srbi tražili, da se dahije pogube, ili bar isele u Niš, ili na koju drugu stranu, a upravu zem-

lje da uzmu u ruke carski ljudi. Najposlije su tražili, da se povuče linija na dva sata oko Beograda, kao privremena granica, koju ne bi smijela preći ni jedna strana, dok ne dodje carski ferman, kojim će se potvrditi sve ono što su oni zahtjevali.

Kad Turci na to nijesu pristali, Srbi su izjavili, da će prije svi izgnuti nego li se vojno predati ponovo dahijama u ruke. I tako ovaj sastanak ne samo što nije donio mira, nego je još više razbuktao plamen borbe. (O ovom sastanku ima zapisnik na njemačkom jeziku, on se nalazi u „Arhivu srp. Učenoj Društva“.)

Srbi su svo više i više grozili Beogradu. Turci su često izletali iz grada i sudarali se sa srpskim četama u okolini Beograda, ali nisu imali nikakva uspjeha. Pomislije se, da je 14. juna 1804. bio veliki boj između Srba i Turaka na Vračari.

Najzad je došao iz Bosne, po sultanovoj zapovjesti Bećir paša da kazni dahije i da Srbe umiri i zadovolji. On je stigao na Vračar oko polovine jula 1804.

Dahije, videći zlo s dvije strane, od Srba i od carske vojske, pobjegnu sa svojim momcima niz Dunav i odu na Adakale.

Tako je učinjen kraj sili dahijskoj, ali nije bio i kraj borbi.

Godine 1806. još mjeseca maja bilo je pred Beogradom 20.000 srpske vojske, koja ga je sve jače opkoljavala. Srbi su više puta napadali na Beograd, ali su bili odbijeni.

30. novembra 1806. Srbi udare svom svojom silom na Beograd, jurili su nekoliko puta, i poslije krvave borbe osvoje grad, Turci se po-

vukoše u tvrđavu, koja se u januaru 1807. predala.

Pri jurišu na Beograd, noću 30. novembra 1806. teško je ranjen Vasa Čarapić, rodom iz Belog Potoka, prvak beogradskog okruga i čuven borac za narodno oslobodjenje. Čije ime i danas nosi beogradska ulica od pozorišta do glavnog trga. Čarapić je ranjen na liniji od Stambolkapije do Vidinkapije. Pristupajući šancu on se još jednom okrenuo svojim, koji su išli za njim, i rekne im: „Za mnoge te braćo!“ — U tom trenutku, pri svetlosti buktinje koja je bila zapaljena na šancu, Turčin ga spazi, opali pušku i pogodi ga u krstine, kuršutu mu je projurio kroz mali trbuš. „Ole! Ujede me pas, zakon mu... Ne bojte se...!“ bile su mu posljednje riječi.

Drugovi ga na puškama iznesu pod šator na Tašmajdanu, gdje je izdahnuo. Ukopan je s lijeve strane crkve u manastiru Rakovici. Grob njegov ostao je tako reći ne obilježen. Prije nekoliko godina je obnovljen, položena je mramorna ploča. Sad je vidan i svijet ga u poštovanju pohađja.

U toku prve svoje vladavine knez Miloš Obrenović je, svojom prirodnom darovitošću u umješnošću, osvajao od Turaka jedno po jedno pravo za svoj narod. Odmah u početku svoje vlade uspio je da podeli vladu i gospodstvo s Turcima u zemlji. On je to postigao u dogovoru s tadanjim beogradskim vezinom Marašli-Ali-pašom. Ta se pogodba sastojala u ovome: da se Turci ne mješaju u kupljenje danka; nego da ga kupe knezovi od

naroda; da se Srbima sudi samo u prisustvu jednog nahijskog kneza; u Beogradu da sjede stalno 12 nahijskih knezova, koji će Srbima suditi za veće krivice, osim toga da od knezova primaju danak i predaju ga paši. Radeći tako, knez Miloš je postigao, da je vezir beogradski bio gospodar u gradovima nad Turcima, a on — Miloš — u zemlji nad narodom i knezovima.

Na skupštini u Beogradu 6. novembra 1817. mitropolit beogradski, vladika užički, tri arhimandrita i knezovi iz svih nahija potvrdili su jedno pismeno, kojim se Miloš proglašava za naslijeđnog vrhovnog kneza Srbije.

Poslije ovoga Miloš je svim sredstvima radio i u Carigradu, da se sva zadobivena prava priznaju Srbiji zvanično i na svečan način.

Na sv. Andriju 1830. godine pročitan je sultanov Hatišerif pred Beogradom, u sadanjoj porti palilulске crkve, na jednoj umci, koja se i sad poznaje sjeverno od groba Miloja Lešjanina. U tom se carskom pismu svečano objavljivalo, da će od tada Srbi sami upravljati svojom zemljom; sva mjesta, pa i grad Beograd da će se očistiti od Turaka. Sultan je samo zadržao pravo, da u tvrđavama ostanu turski zamirnici. Knez Miloš je priznan kao naslijeđni vladalac Srbije.

Na toj umci bio je razapet skupljen šator, na kome su bila dvojca vrata; na jedna je usao knez Miloš, a na druga tadanji beogradski vezir Husejin-paša, pa su na sredini šatora srell i pozdravili.

Toma Vučić Perišić, koji je razbijanjem Djakove vojske 1825.

*) Ostavljen pravopis piščev.

Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“
Haag, 11. decembra.

Na londonskoj burzi se sve više pojačavaju vijesti o sporazumno načinu djelanja savezničkih sila sa Sjedinjenim Državama, koje su do sad odvojeno radile. Prije svega „blagim postupanjem s boljševikima“, tako se veli u jednom londonskom izvještaju, težiće se da se utiče na ruski narod i da se suzbije nepovoljno raspoloženje, koje u narodu vlada protiv Engleske. Ruskom narodu će se iznijeti dokazi, da Engleska pod sadašnjim okolnostima ne može zaključiti mir. Engleska ratoborna štampa oštro odbija svaku misao o blagom postupanju prema ruskoj vladi.

„Pravda“ se nada opštem miru.
Kb. Petrograd, 12. decembra.

Petrogradski brzojavni ured javlja: Pretresajući izjavu engleskog poslanika Buchanana prema zastupnicima ruske štampe veli „Pravda“ izmjenju ostalog: Protivno tvrdjenju Buchanana, da bi primirju trebali prethoditi pregovori između saveznika o uslovima za mir, potrebno je otpočeti s primirjem, da bi se dobila mogućnost za raspravljavanje mirovnih uslova. List upozoruje još i na primirju Buchanana, da saveznici u slučaju zasebnog mira ne misle upotrijebiti nikakve prisilne mjere protiv Rusije, pa završuje ovako: Govor engleskog poslanika, činjenica, da pariska konferencija nije donijela nikakve određene odluke, tako isto i pismo lorda Landsdowna znači su o tome, da uprava mjesta u saveznim zemljama napuštaju svoju politiku time, što počinju priznavati, da ugled boljševičke vlade raste i da se više ne usudjuju sigurni se s mirovnim politikom. List računa stim, da će pokret prisiliti saveznike, da pristanu na pregovore.

Mir za mjesec dana bliže.
Kb. Stockholm, 12. decembra.

Novi ruski poslanik Orlovski izjavio je u jednom razgovoru, da će se za mjesec dana doći bliže miru. Separatni mir povući će za sobom i ostale sile sporazuma. Rusija ne može plaćati dugove staroga režima. Ti se dugovi moraju otpisati.

„Nova taktika“.
Kb. Köln, 12. decembra.

„Kölnische Zeitung“ javlja pod naslovom „Nova taktika sile sporazuma“ iz Stockholma, da sile sporazuma pokušavaju svima sredstvima, da izbace boljševike iz sedla, zato se trude da druge narode u Rusiji, a na prvom mjestu Ukrajince draže, a ostim toga da za sebe pridobiju socijaliste u Petrogradu, koji su protivni boljševikima, i to formulom, da i sile sporazuma žele opšti mir. Naravno, da se one ne bi osvratile na mir, čim bi se uklonili boljševici. Nu ta nova taktika sile sporazuma, je i suviše provokativna i Rusija vidi, da bi je sile sporazuma opet zloupotrijebile, čim bi ona upala u tu klopku.

Rusija sita rata.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Stockholm, 12. decembra.

Vodj američke misije u Rusiji, Johnson, izjavio je saradniku čikaške „Tribune“, da bi bila gruba pogriješka, prekidati s Rusijom zbog separatnog mira, jer bi se time još više tjerala Rusija u naručaj Njemačke i za dvije godine mogli bi se sresti u Flandriji s ruskim četama pod vodstvom njemačkim. U ostalom se ne smije zaboraviti, da je Rusija potpuno klonula. Rat se smatra u Rusiji kao nasljedstvo carizma, o kome narodna duša u opšte ne vodi računa. U Rusiji su svi prešli rata.

god. obezbijedio vlast knezu Milošu, svojim životom i radom je utkan u istoriju Srbije, naročito u pravcu njenog unutarnjeg razvijanja i napredovanja. U vremenu Miletime bune 1835. on je bio najveća snaga na strani kneza Miloša. Njemu se ima najviše blagodariti što ta buna u Srbiji nije krvavo završena. Ali lojalan prema knezu Milošu on je ne manje tražio garantije za pravo narodu, saglasno sa svima onima, koji su želili da se kneževoj vlasti znaju i granice. Tim svojim zahtjevom se Vučić sve više udaljavao od kneza Miloša, pa je najzad za svakoga bilo jasno, da njih dvojica ne mogu zajedno živiti i raditi.

Godine 1839. 1. juna knez Miloš je ostavio Srbiju zbog nesloge s velikovima. Naslijedio ga je Milan M. Obrenović II, ali teško bolestan na upravo nije ni znao da je knežstvo prešlo na njega. Umro je 25-tog dana svoje vladavine. Vučić je bio jedan od trojice namjesnika, koji su vršili kneževu vlast do dolaska iz Carigrada mladoga kneza Mihajla.

Mladi knez je došao, ali u Srbiju nije donio i mir. Unutarnja borba je bila jako izokružena. Vučić i njegove pristalice nisu se nikako mogli slagati s ministrima kneza Mihajla, na koje su vikali i pristalice kneza Miloša. Vučić se stavi na čelo nezadovoljnika i u avgustu 1842. ode u Kragujevac da silom izjavi svoj protest. U sukobu kneževе vojske s buntovnicima, koje je Vučić predvodio, ovi posljednji po-

Boljševička vladavina u Rusiji,
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Berlin, 12. decembra.

Jedna ličnost, koja je naročito dobro obavještena o ruskom finansijskom položaju, izjavila je saradniku „Lokalanzeiger“-a ovo: Nagovještaj „Pravde“ o poništavanju ruskih inostranih zajmova, što je medju tim već oprovrgnuto, bio je samo publicistički upad. Za njemačke imaoce ruskih vrijednosti nema svakako povoda, da budu uznemireni. Njemački svijet može biti uvjeren, da prilikom pregovora o miru zadovoljavanje njegovih potraživanja od ruske države neće biti na posljednjem mjestu. O tome su njemački finansijski upravni krugovi već stupili u dodir s državnom vladom. Zadovoljavanje njemačkih privatno pravnih potraživanja u toliko će manje biti skopčano s teškoćama, što sa jedne strane Njemačka ima dovoljno zaloga, a s druge strane što njemačka potraživanja iznose najviše jednu milijardu maraka.

Ostali događaji u Rusiji.
Rusija ne daje svoje brodove.
Kb. London, 12. decembra.

Reuter javlja iz Petrograda: Jedna bežičnim putem ovamo stigla proklamacija zabranjuje prodaju ili zalaganje ruskih brodova inozemstvu. Svi od početka rata zaključeni kupoprodajni ugovori te vrste proglašuju se za nevažeće.

Kaledjini apsi pristalice vlade.
Kb. Kopenhagen, 12. decembra.
„Berlingske Tidende“ javlja iz Petrograda, da je Kaledjin uapsio u Novo-Cerkasku sve članove radničkog i vojničkog savjeta. Vlada je riješila, da protiv njega pošle vojsku.

Nemiri u Petrogradu.
Kb. Rotterdam, 12. decembra.

Kako „Nieuwe Courant“ javlja, prilikom nemira prošle nedjelje u Petrogradu je poginulo 100 lica, a 300 je ranjeno.

Neutralni sud o Czerninovom govoru.
Grof Czernin radi za mir kao ni jedan drugi državnik.
Kb. Kopenhagen, 12. decembra.

O nedavnom govoru grofa Czernina u delegacijama piše „Politiken“: Grof Czernin radi za mir kao ni jedan drugi upravni državnik. Ali u pitanju Elzas-Lotaringijenečienion da se upušta u nikakav razgovor. Tim su središnje vlasti utvrdile svoje ratne ciljeve. Ratni cilj Elsas-Lotaringije i austro-ugarski je ratni cilj. Vojnički uspjeh ukupne austro-ugarsko-njemačke djelatnosti protiv Francuzi i Engleza ne može se još ocijeniti, što je sa svim prirodno. Ali nije u pitanju samo vojnički, nego je u pitanju i politički moment. Naime, u Parisu moraće u ocjenjivati na čisto o tome, šta znači, što su se austro-ugarske čete pojavile na zapadnom frontu, da se bore za Elsas-Lotaringiju.

Spanija i mir.
Zahtjevi Španije prilikom zaključenja mira.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Madrid, 12. decembra.

Madridski list „Correspondencia Militar“ donosi članak „Spanija i mir“, u kome se razlažu želje Španije prilikom zaključenja mira. Želje obuhvataju povratak Gibraltara, prisajedi-

da će mu beogradski paša priteći u pomoć. Ovo zapeto stanje između kneza i naroda trajalo je nekoliko dana. Knez Aleksander, pošto se uvjerio da se održati ne može, pobjegne jedne večeri iz konaka paši u beogradsku tvrđavu, a odatle predje u Zemun.

Narodna skupština, izvještena o bjezstvu kneza Aleksandra, 11. decembra je proglasila povratak Obrenovića u Srbiju i na vladu.

Poslije sedamnaesto-godišnjeg osustva iz Srbije knez Mihajlo je 14. januara 1859. stupio u Smederevu ponovo na zemlju svoje otadžbine i odatle je odmah pohitao u Aleksinac u susret svome ocu, knezu Milošu, koji se iz Bukurešta preko Krajine vraćao u Srbiju. Otac i sin sastali su se u Aleksincu 19. januara 1859. pred zgradom opštinske sudnice. Taj dah su građani Aleksinca od skora svake godine svečano proslavljali.

njenje Tangera španskoj zoni i potrebu, da Portugalska bude stvarno nezavisna. Dalje Španija zahtjeva plebisciti za Portoriko, koji je godine 1898. osvojila Sjeverna Amerika. Isti list saznae, da jedna grupa zaradnih jako želi, da se o Španiji prilikom zaključenja mira vodi računa, pa s toga namjerava, da u svoje vrijeme u tom pogledu podnese prijedloge.

Poslije godinu dana.
12. decembra 1916.
Kb. Berlin, 12. decembra.

Wolffov ured javlja: Godina, koja je slijedila odbijanju ponude za mir na dan 12. decembra 1916., skupo je stala sporazumne sile. Ne uzimajući u račun ljudstvo, materijal, sprave i zemlje, ratni izdaci su dostigli strahovitu visinu. Prema podacima samih saveznika ratni izdaci su u ovoj godini iznijeli kod Engleske 53 milijarde, kod Italije 12.2 milijarde, kod Amerike 53.1 milijardu, ukupno ogromna svota od 200 milijardi za samo jednu godinu. Suprot tome je Njemačka izdala 36 milijardi, Austro-Ugarska 18.7 milijardi, Turska 0.66 milijardi i Bugarska 0.64 milijardi. Ogromni brojevi kod sporazumnih znače veliki skok prema ranijim ratnim godinama. Tako stoji 53 engleskih milijardi u posljednjih 12 mjeseci prema samo 68 milijardi u ranijih 28 mjeseci, dokle 56 milijardi središnjih vlasti predstavljaju neznatni skok prema 95.2 milijardi ranijih ratnih godina. U budućim ratnim mjesecima biće razlika još nepovoljnija za sporazumne sile. Rezultat će biti u toliko osjetljiviji, što središnje vlasti sav svoj ratni teret pribiraju skoro sa svim u vlastitim zemljama, dok se sporazumne zemlje sve više zadužuju u inostranstvu.

Poštreni podmornički rat.
Gubitci sporazumnih sila u municiji i topovima.
Kb. Berlin, 12. decembra.

Wolffov ured javlja: Kolikog su znatnog topničkog materijala djelatnošću naših podmornica neprijatelji za svagda lišeni, vidi se otuda, što su naši brodovi, koji su se nedavno vratili sa svoga puta po Sredozemnom moru, mogli ne manje nego 10 topova s potopljenim brodovima da bace u morskou dubinu. Od početka neograničenog podmorničkog rata je uništeno 1116 topova, dok su podmornice bile u stanju da zapljene 29 topova. Osim ovoga treba još uračunati gubitak u municiji. Najzad je potrebno pomsjetiti, da je poslugama na brodovima oduzet frontu vrlo ugledno i odlično izvježbano osoblje.

NOVA POTAPLJANJA.
Kb. Berlin, 12. decembra.

Wolffov ured javlja: Jedna od njemačkih podmorničica je ponovo potopila u Atlantskom okeanu 3 parna broda i 1 ledrenjak.

Načelnik admiralskog stožera mornarice.

Objavljeni dokumenti.
Evakuacija engleskih četa iz Mačedonije.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Stockholm, 12. decembra.

Javlja se iz Petrograda: Među posljednjim objavljenim dokumentima nalazi se i brzojav londonskog otpravnička poslova od 17. avgusta 1917., upućen ministarstvu spoljnih poslova. U tom brzojavu spominje se savjetovanje na londonskoj konferenciji o prevozu britanskih četa iz Soluna u Palestinu, kao i o britanskoj namjeri o evakuaciji engleskih četa iz Mačedonije.

da će mu beogradski paša priteći u pomoć. Ovo zapeto stanje između kneza i naroda trajalo je nekoliko dana. Knez Aleksander, pošto se uvjerio da se održati ne može, pobjegne jedne večeri iz konaka paši u beogradsku tvrđavu, a odatle predje u Zemun.

Narodna skupština, izvještena o bjezstvu kneza Aleksandra, 11. decembra je proglasila povratak Obrenovića u Srbiju i na vladu.

Poslije sedamnaesto-godišnjeg osustva iz Srbije knez Mihajlo je 14. januara 1859. stupio u Smederevu ponovo na zemlju svoje otadžbine i odatle je odmah pohitao u Aleksinac u susret svome ocu, knezu Milošu, koji se iz Bukurešta preko Krajine vraćao u Srbiju. Otac i sin sastali su se u Aleksincu 19. januara 1859. pred zgradom opštinske sudnice. Taj dah su građani Aleksinca od skora svake godine svečano proslavljali.

Knez Miloš, u pratnji kneza Mihajla, kao povraćeni knez srpski ušao je u svoju prestonicu 25. januara 1859. i vladao je Srbijom do 14. septembra 1860. kog je dana u 8 sati u jutru izdano u svome dvorcu u Topčideru. S velikom svečanosti je sahranjen u beogradskoj sabornoj crkvi ispod južnih vrata, u preprati.

Do proglašenja Srbije za kraljevinu sv. Andrija proslavljan je u cijeloj Srbiji kao narodni praznik, u uspomenu na povratak Obrenovića u Srbiju i na vladu.

Ofenziva protiv Italije.
Talijansko priznanje.
Opasnost za talijanski front na Piave.
Rotterdam, 12. decembra.

„Daily Mail“ izvještava iz talijanskog glavnog stana: Direktna je dobit naših protivnika na novom položaju u tome, šta će oni moći dovući svoje topove i bombardovati dolinu Brente u širini od 13 km. Rezultat posljednjih borba je u tome, da je postala jasna neprijateljska prijetnja, da će provaliti u ravnicu iza vojske kod Piave.

Očajan vapaj na neutralce.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Lugano, 12. decembra.

„Corriere della Sera“ upućuje očajan vapaj na neutralce, da ih zadobije za pomoć pri spasavanju otadžbine. Novine kažu: Nama odgovaraju, da smo u nekoliko dana izgubili sve, što smo dobili u toku dvije i po godine, a takodje i nadu na oblasti, gdje smo namjeravali istaknuti naše zastave. Sva krv uzahud je prolivena, i nama kažu, da njezmo ratnički narod, da je naše građanstvo nesposobno, naša vojska trula, i sve da predskazuje slom. Ali, kaže „Corriere della Sera“, to još nije dovoljan uzrok za propadanje talijanskog naroda, a to je glavno. Sada nije vrijeme za to, da se misli na našu slabost, pogriješke i omaške. Kasnije ćemo ponovo dići Italiju. List obećava, da će nova Italija misliti na škole i hljeb za siromaha i da će dići novu državu na novim principima ljubavi i velikodušnosti.

Ulazak engleskih četa u prve linije.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Lugano, 12. decembra.

Barzini javlja u „Corriere della Sera“, da su engleske i francuske čete ušle u prve linije talijanskog fronta. Engleske čete su zauzele položaj na šumovitim visovima brda Montello. Razmjena s talijanskim četama je noću izvršena.

Borbe, koje su dovele do napuštanja talijanskih položaja na Monte Sisonol, opisuje Barzini kao vanredno ogorčene. Strahovita palja protiv talijanskih položaja, koja je prethodila pješakom jurisu, rasprostrla se od Monte Cengio na zapadu do Brente na istoku, pa se doznaje produžila do zapadnih i sjevernih ograna Monte Grappa.

Mir u Portugalskoj.
Kb. Vigo, 12. decembra.

Po vijestima iz Portugalske vlada tamo svuda mir. Vlada nije još sastavljena. Revolucionarni odbor uređuje i dalje. Po posljednjim vijestima iznosi broj ranjenika za vrijeme posljednjih događaja 530 osoba.

Engleska u ratu.
Uzdman kabinet Lloyd Georgea.
(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)
Haag, 12. decembra.

Prema londonskim izvještajima izlaza, da je položaj kabineta Lloyd Georgea sve tež. Konferencija u Versaillesu nije ministru predsjedniku mogla pojačati njegov položaj, pa on o tome nije stekao uvjerenje. U dobro obavještenim krugovima Čitya govori se o unutarnjem raspadu kabineta, pa se još obraća pažnja na čudnovatu okolnost, da se Balfour povoljno izrazio o pismu lorda Landsdowna. U engleskom ministarstvu vladaju ozbiljne nesuglasice o držanju zapadnih sila i njihovom postupanju prema Rusiji.

Churchilove grožnje.
Za rat do krajnosti.
Kb. London, 12. decembra.

Churchill je držao govor i rekao, da ratni ciljevi Engleske moraju ostati nepromijenjeni. Pristupanje Amerike u rat preteže više, nego istupanje Rusije. Svakako će engleski narodi snositi u idućoj godini glavni teret rata. Engleska mora da postavi svoju vojsku na najvišu moguću visinu, samo je tako moguća pobjeda.

Rat i opet rat!
Značajan Asquithov govor.
Kb. London, 12. decembra.

Asquith je držao govor u Birminghamu, a u čijem je uvodu izjavio, da na njemu i Greyu počiva velika odgovornost zbog zaključka, da Engleska stupi u rat. Ali on bi sad, gdje bolje poznaje strahote rata, nego tada, ponovo donio takav zaključak.

I opet nova objava rata.
Panama Austro-Ugarskoj.
Kb. New-York, 12. decembra.

Reuter javlja: Panama je objavila Austro-Ugarskoj rat.

Grad i okolica.
Dnevni kalendar.

Danas je četvrtak 13. decembra, po starom 30. novembra. — Rimokatolici: Lucija dj.; pravoslavljeni: sv. Andreja Prvozvani. Casnička i činovnička kasina otvorena je do 12 sati u noći. C i k vojnički dom: Citonica, soba za pisanje i igranje, kantina. Otvoreno od 7 sati izjutra do 9 sati uveče. Slobodan pristup svakome vojniku. Beogradski orfeum: Od 13. do 15. o m. zatvoreno. Iduća predstava u nedjelju, 16. decembra. Kinematografi: Vojni kino u Kralja Milana ulici 56 (Kolozeum): U 6 sati uveče predstava za vojnike. — C. i k. gradjanski kino na Terazijama br. 27 (Paris): U 6 sati uveče predstava za gradjanstvo. Noćna služba u ljekarnama: U sednici od 9. do uključivo 15. decembra obavljaje noćnu službu u Beogradu ove ljekarne: I. rejon: Seta ković, Kneza Mihajla ulica br. 45; II. rejon: Nikolić, Bitolska ul. br. 2; III. rejon: Nikolić, Beogradska ul. broj 2.

Crkva svetog Marka za beogradsku sirotinju.

Crkva svetog Marka na Starom groblju poslala je sirotinjskom odjeljenju opštine grada Beograda svotu od 35.10 kruna, koju je svotu primila na tas za vrijeme bogoslužjenja, kao svoj prilog za pomaganje beogradске sirotinje.

Plemeniti darovi.

U mjesto godišnjeg pomena svojoj snaji gđji Milki Petrović na današnji dan, 30. novembra po starom kalendaru, darovala je gđja Aleksandra, udova iza pokojnog dra Milutina Jankovića svotu od 50 kruna za beogradsku sirotinju. Jednako je za topčidersku siročad poklonio Lazar Gjorgjević 50 kruna u mjesto 3-godišnjeg pomena svom ocu Peri A. Gjorgjeviću, novinaru iz Beograda. Svima iskrena hvala!

Istorijski kalendar.

Na današnji dan, 13. decembra 1466. godine umro je u Firenci vajar Donatello (Donato di Niccolò di Betto Bardi). Rodjen je 1386. godine. — 13. decembra 1545. godine otvoren je čuveni crkveni sabor (koncilij) u Trentu (Trientu), čuven pod imenom tridentinski koncil (concilium tridentinum). Koncil je bio zadatak, da raspravi mnogoga sporna crkvena pitanja i prije svega da vijeća o položaju stvorenom pjavom protestantizma. Koncil je sa mnogim prekidima trajao mnogo godina. Zaključen je tek 1563. godine. — 13. decembra 1769. godine umro je u Leipzigu znameniti književnik Christian Friedrich Gellert. Od njegovih djela najznačajnije su njegove basne i crkvene pjesme. Pisao je i romane i drame. — 13. decembra 1797. godine rodio se u Düsseldorfu čuveni pjesnik Heinrich Heine, poslije Goethea najveći njemački liričar. Ima ih, koji ga u nekoliko stavljaju čak i iznad Goethea. Odrastao je u rodnom mjestu za vrijeme Napoleonske uprave, koja je ostavila dubokog utiska u njegovoj duši. Svršio je gimnaziju 1808. do 1815. godine i trebao je isprva postati trgovac, ali zato nije pokazivao ni najmanje volje. Docnije je pomoću svoga strica, čuvenog hamburškog bankara Salomona Heine-a svršio prava i promovisan je jula 1825. godine za doktora. Mjesec dana prije toga bio je prešao u kršćanstvo. Hljede prvo odvorničkatsku kancelariju u Hamburgu, ali zbog nekih ličnih sukoba napusti taj grad, pa je najzmičeno živio u Londonu, Münchenu i Berlinu. Najzad se 1831. godine preseli u Paris, gdje je sa malim prekidima (1843. i 1844. godine) dolazio u Njemačku. 1835. godine njemačko-savezno vijeće zabranilo objavljivanje svih djela takozvane književne grupe „mlade Njemačke“, kojoj je pripadao i Heine. Ovim je Heine došao u vrlo težak materijalni položaj, iz kojega ga je izvukao pomenuti njegov stric, koji mu je odredio godišnju pomoć. 1834. godine Heine se upoznao sa Evgenijom Marot, u koju se strasno zaljubi i 1841. godine vjenča. U to vrijeme počeo je primati godišnju pomoć iz francuskog diplomatskionog fonda, što mu je pribavilo dosta neprijatelja u Njemačkoj. 1845. godine oboli od tuberkuloze rtenčice, koja ga bolest 1848. god. bac u postelju, iz koje se više nije dizao do smrti, koja ga zadesi 17. februara 1856. god. No i pored tolikih tjelesnih muka on je ipak do kraja zadržao ne same potpunu svoju umnu svježinu već i svoj jedinstveni humor. Baš u postelji napisao je neka od svojih najboljih djela. Sahrnjen je na pariskom groblju „Père Lachaise“. Još dan danju gradan svljet dolazi da vidi njegov grob velikog pjesnika ljubavi, koji je stekao naročite slave time, što je već godinama nobičajeno, da ljubavnici, koji se diskretno žele dopisivati, ostavljaju svoja pisma na mjestu, gdje boravi vječiti sanak veliki liričar. 1901. god. podignut mu je na grobu mermerni spomenik, a 1896. god. u New-Yorku, a posljednjih godina podignuti su mu spomenici i u nekim njemačkim gradovima. Prve pjesme skupio je Heine u zbirku „Gedichte“ („Pjesme“, 1822. god.) zatim se pojavio poznato djelo „Tragedija sa lirskim intermeccom“, a njegovu slavu zasnovali su divni pretopisi („Reisebilder“, 1826.—1827. god.; 1830.—31. dopunjeno još dvjema knjigama), isprepletani pjesmama, koje je poslije prikupio u „Buch der Lieder“ („Knjiga pjesama“). Heine se u tim dielima pokazao kao genijal-

CIJENE OGLASIMA:

Osimna jednog milimetarskog reika (42 mm široko staje) . . . 10 helera
Priposlano: Petna jednog milimetar reika (70 mm široko staje) . . . 40 helera
Bilješke: Petna jednog štamparskog reika (70 mm široko staje) . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

MALI OGLASI
Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA:

Osimna jednog milimetarskog reika (42 mm široko staje) . . . 10 helera
Priposlano: Petna jednog milimetar reika (70 mm široko staje) . . . 40 helera
Bilješke: Petna jednog štamparskog reika (70 mm široko staje) . . . Kruna 4
Mali oglasnik: Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

ZUBNI-ATELJE

J. SIDVERCA

DIPLOMIрани DENTIST

Beograd, Kraj Milana ul. 57.
Specijalista za vještacke zube u zlatu i kaučuku po najboljoj americkanskoj metodi.

Kupovine i prodaje.

Zenske šesire

I ostale novitete jedvino prodaje Salou Sime Lazarevića (Kralj Milana 120 (u dvorištu) 34190-2

Irsku peč (za ugalj)

ko ima na prodaju, u ispravnom stanju, neka se obrati: f. Elektro-Mehaničkoj radionici Milutina S. Markovića Terazije br. 8. (u dvorištu), 979-2

Kupujem grede rastove

i ostali drveni materijal sa porušeni zgrada. Uplatiti Hajduk Veljkov venac br. 9, u avliji. 34213-2

Pribor i namještaj

za restauraciju: ledenica, kuhinjsko posuđe, ormani i kreveti prodaju se zbog seobe. Uplatiti u restauraciji na beogradskoj željezničkoj stanici. 34232-2

Ko ima da proda

dva šifonjera, jedan kredenc i jedan divan, neka se sa uslovima obrati u knjižari Svete Debeljevića, Makedonska 26. 34237-2

Kod kafane 2 Jablana

za slavu i praznike CRNO I BIJELO VINO 3:50 Dečanska 5. 34267-2

Namještenja.

Valjana kuharica

koja može potvrditi da ima duže prakse. Ponude administraciji „Valjana i čista 660.“ 34238-g-3

Služavka vrljednu i čistu

djevojkicu od 14 do 18 godina, trebam odmah. Zorina 53-a. Uplatiti od 2-4 sata po podne. 34234-3

Traži se

djevojkicu za sve, koja zna kuvati. Mesečna te plaća šestdeset kruna. Obratiti se Makedonska ul. br. 29. parter. 34252-g-3

Potrebna je

služavka koja umije i kuvati. Javiti se. Kolarčeva br. 9. I sprat. 34269-3

Potrebna kuharica

i za kućevni posao, plata dobra. Javiti se Jovanova ulica br. 47. 34265-3

Stanoval.

Traži se

ljepo namještena soba po mogućnosti s električnim osvjetljenjem. Ponude na upravu pod „Reia 667.“ 34273-4

Soba čista

lijepo namještena. Izdati se u blizini guvernera. Uplatiti u redakciju pod „Čista 666.“ 34272-4

Kafana za izdavanje

sa ciklokupnim jednikom. Zbog bolesti dosadašnjeg zakupca. Za uslove obratiti se Vitomiru Stanojeviću, Dečanska 5. 34268-4

Jedan bankarski činovnik traži lijepu mebliranu sobu u srednji varoši. Ponude podnijeti administraciji ovog lista pod „Ijep 663.“ 34256-4

Imanje pod zakup sa vinogradom i blagorodnim voćem. Uplatiti u Resavskoj ulici 54. 34257-4

Razno.

Servieta od hartije

dobila je veliku količinu Nirnberško-Galantijska radnja u gross Menahem S. Amar, Knez Mihajlova ulica br. 43. 34224-5

Izpubljeno je

jedno pselo, malo od 2-3 mjeseca odziva se na ime „Armin“. Ko ga bude našao, ili u čiju je kuću došao, molj se da ga donese u Hotel Bajloni Hajduk Veljkov venac br. 1. gdje će dobiti pristojnu nagradu. Stojan Nedeljković, kafedžija. 34223-5

KORESPONDENCIJA.

Vladislav Ristović iz sela Oplancica, srez gruzanski, okr. kragujevački, javlja svojim roditeljima, da je živ i zdrav u Ekelu, Komarom medy i molj da mu pišu. 34211-8

Isto javlja i molj Dragutina Milutinovića, iz sela Oplancica, srez gruzanski, okr. kragujevački. Isto tako Ljubomir Milenković, iz sela Ljulljaka, sr. gruzanski, okr. kragujevački. A-2811-8

Tinkl Dr. Dordjevića, Niš Dušanova 28. Javljam ti, da sam primila od gospodina Deniča 570 kruna za račun gosp. Neše Stojanovića. Da li si što god dobila od Dragog, ja sam imala od njega kartu zdrav je i brine se za tebe. Pozdrav tebi i tebi, od Alexandre Biba, Saborna 82. 34255-8

Jovanu Premoviću, da dostavi Dragutinu Stamenkoviću, Casse M. B. 3545, Geneve, — Molim izvjestite Vasu Kneževića, okružnog blagajnika stećerčički Mi smo svi zdravi, tebe i Dragog srdačno pozdravljamo. Prošle godine dobili smo pet puta novac u sumi 720 leva preko generalne banke i 280 leva. Ove god. smo dobili 520 preko holandskog poslanstva. Gospodja Sarka Sumarac nije nikako dobila penziju.

Novac joj je potreban. Zašto joj ne šalješ. Olga Kneževića Zaječar. 34248-8

Jovanu Premoviću, Geneva. — Moj pokojni muž Milovan Grbović, rezervni artiljerijski kapetan II. klase; I. poziva, bio je pri dunanskoj diviziji. Moj muž Milovan učestvovao je u balkanskom ratu, te je od ranih teškoća i napora obolio i podlegao bolesti i umro 15. juna 1915. g. Ostavivši mene sa sinom dječom u velikoj novčanoj oskudici, od dana njegove smrti nalazim se ja sa mojom dječom u oskudici. Stoga učtivo molim za što hitniju pomoć. Blagodarna Vastija Grbovića udova bivšeg rezervnog artiljerijskog kapetana II. klase Milovana Grbovića, Mratišće kod Valjeva. A. 2812-8

Svetozar Milojević u Paraćinu, molj ako koji znađe što o njegovom sinu Gjordju Milojeviću, koji je kao vojnik kod stalnog kadra 20. puka 3. bataljona, 3. čete služio, neka javi preko Beogradskih Novina ili kartom. Svetozar Milojević iz Paraćina. 34225-8

Jovanu Premoviću, Geneva, da dostavi Dragutinu Stamenkoviću, Casse M. B. 3545, Geneva. Molim izvjestite me o sljedećima: Ilij Gornjaku, Dimitriju Gornjaku, Petru Gornjaku, Petru Mitiću, Todoru Nikoliću i Koji J. Adamoviću, vojnicima, svi iz sela Melovnice. Blagodar J. Šumkarac Beograd, Kočna ulica 23. 34249-8

Jovanu Premoviću, Geneva, da dostavi Dragutinu Stamenkoviću, Casse M. B. 3545, Geneva. Molim izvjestite me o Stojanu Zdravkoviću, Zivadinu Miloševiću, oboja iz sela Rgotine, o Nikoli Petroviću, vojnicima koji mi se nikako ne javljaju. Jelena Šumkarac, Beograd, Kočna ulica 23. 34247-8

Jovanu Premoviću, Geneva. — Pored pismenih pošiljaka koje dobivamo od naših preko Zeneve, često se ovdaje objavljuju i činovničke porodice dobivajem novčanit uputnica obraduju. Zaista, to je u ovim teškim danima velika utjeha i znak, da se o njima neko stara. Pa kad se za njih staraju, zašto se i za porodice naših izgnanih ratnika ne postaraju. Zašto i njih ne obraduju i pomognu, jer one su to zaista zaslužile. Zašto se neko za ovdajšnju sirotinju ne postara. Broj molbi koje su poslate od porodica izgnanih ratnika, invalida i sirotinje, bačene su bez sumnje u koš, jer njihovi moloci nisu dostojni da budu obradovani. I zaista, njine je radosti nestalo, kada su svoje muževe, sinove i braću izgubili. O njima niko više ne vodi računa. Zato vas molim, ne zaboravite da su i sirotinjske glave polagale svoj život isto kao i činovničke. Mnogo vas poštuje i pozdravlja Sreten Jakovljević, Kraljevo. 34238-8

KITT ZA PROZORE

Nudi franko Fabrika Budimpešta po 100 kila 180 kruna u velikoj količini. E. M. VAJDA Kraljice Natalije ul. br. 68. 34252

IZDANJE ŠTAMPARIJE I RADIONICE KLIŠEA VILJEMA KUNA Beograd, Obiljež-Vijenac 35.

Štampan čitlicom i latulicom u dve boje sa interesantnim tekstom, reznim tablicama i t. d.

GLAVNE PRODAJE: Marčić i Janković, — Beograd, Knez Mihajlova 28. Antonijević i Čuković, — „ „ „ 21. Kosta V. Ilić, — „ „ „ 7. Solomona J. Koena, — Knez Mihajlova 24. Solomona Melulama, — Terazije 3. Štamparija VILJEMA KUNA, — Obiljež vijenac 33.

Trgovcima u unutrašnjosti skrećem pažnju da odmah učine porudžbine, pošto se kalendar brzo rasprodaje. 991

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

Muzikalije za klavir, violinu, flautu i drugo mogu se dobiti u Knjižari „NAPREDAK“ Beograd, Kralj Mihajlova ul. 9. 996-III

Preplaćajte se na Beogradske Novine.

HOTEL CARIGRAD
DONJA ULICA 93, PREKO PUTA ŽELJEZNIČKE STANICE
Otvoren do 1 sata noću. Prvoklasna kuhinja, odlično piće. Hrana u Hotelu, a daje se i van uz umjerenu cijenu. 969

STARLA ZA PROZORE I NAJBOLJEG KITA.
SITA I RESETA na komad i na tuc.
PRODAJEM SVE PO VRLO UMJERENOJ CIJENI.
KIT JE OD FIRMAJZA I Jamčim zato.
SITA SU IZVRSNA ZA PASIRANJE i za brasno.
PRIMAN I SVE ŠTAKLOREZACKE RADOVE.
MATA A. ISAILOVIC
staklorezne i šitar
VATROGASNA. ULICA 11.
33585

Prestađe da kuca plemenito srce koje nas je toliko ljubilo, prepuče od tuge i žalosti za svojom dječom u daljini. Idealni suprug, ljubljani i nežni roditelj, djed i pradjed

Dimitrije (Diko) Lazović
biv. ekonom,

ispusti svoju nežnu dušu u nedjelju 11. novembra ov. god. u 65. god. od paralize srca, baš onda kad smo se najmanje nadali, kad smo bili presrećni sa njegovim povraćenim zdravljem. Žavara nas sreća.

Slomljena srca najveću blagodarnost izjavljujemo: gradjanina i gradjankama grada Čačka, koji nam plemenitog pokojnika onako mnogobrojno ispratiše do njegove vječne kuće. Njemu kao vrsnom gradjaninu poslednju poštu odadoše, a nama neizmjerni bol ublažiše. Čačak decembra 1917. god.

Ožalošćeni: supruka Jelisavka; sin Milovan D. Lazović, trg. beogradski; kćeri: Julija, Božidarka, Mileva, Katarina, Stanka i Stanica; brat Petar Tomić; snaja Milka; zetovi: Arsa, Milojevo. Tasa, Milutin i Tihomir; unuci: Aca, Mile, Žika, Sveta, Ljubo, Pane, Lepa, Jela, Duša, Vera; prauunci: Dragi i Zaga i ostala mnogobrojna rodbina. A-2815

Mojim dragim pokojnicima: suprugu

PETRU BABIĆU
penzioneru,

ljubljenom i nezaboravljenoj kćeri

JELI BABIĆEVOJ
premilom sinu

STANOJLU P. BABIĆU
inžinjeru,

davaću pomen u Vaznesenskoj Crkvi, 15. decembra, u 11 sati prije podne. Molim prijatelje i poznanike, da izvole prisustvovati ovom odveć tužnom pomenu. Beograd, decembra 1917. god. Vojvode Milenka ul. br. 6. 34231 Ožalošćena: Ljubica.

Našem milom, suprugu, ocu

Jovanu R. Vuksanoviću
beograd. učitelju,

davaćemo godišnji pomen, u subotu 15. decembra, u 11 sati prije podne, u crkvi sv. Marka na Starom Groblju. Beograd, 11. decembra 1917. god. Ožalošćeni: supruka Marija; djeca: Dobrivoje, Desanka, Jelena i Vojislav. 34259

Živko Kuzmanović sa dječom činiće svojoj nezaboravljenoj supruzi

JELENI
godišnji pomen, u subotu 15. ovog mjeseca, u 10^{1/2} sati prije podne u crkvi sv. Nikole na Novom Groblju. Beograd, decembra 1917 god. Kolarčeva ul. br. 9. 34270

POTPISUJTE